

BIBLIOGRAFIA LUL·LÍSTICA

I. EDICIONS, ANTOLOGIES I TRADUCCIONS D'OBRES LUL·LIANES

1) *Locus amoenus. Antología de la lírica medieval de la península ibérica*, Carlos Alvar i Jenaro Talens (eds.), (Barcelona: Galàxia Gutenberg, Cercle de Lectors, 2009), 1250 pp.

Conté edicions catalanes amb traduccions castellanes de:

- *Cant de Ramon* (III.43.bis), pp. 1032-1036.

- *Medicina de pecat* (III.44) [fragment], p. 1038.

- *A vós, dona verge santa Maria* (II.A.19d), p. 1040.

- *Desconhort* (III.22) [cobles I i II], p. 1042.

Antologia plurilingüe de la lírica hispànica medieval: inclou composicions en llatí, àrab, hebreu, mossàrab, provençal, galaicoportuguès, castellà i català, amb traducció acarada al castellà. Llull hi apareix antologat a les pp. 1032-1043.

2) *Antologia de poesia catalana*, Miquel Desclot (ed.), (Barcelona: Angle Editorial, 2009).

Conté una edició de *A vós, dona verge santa Maria* (II.A.19d), pp. 34-35.

Antologia pensada com a lectura bàsica de batxillerat. Les quaranta-vuit poesies seleccionades es presenten en edició regularitzada i en versió actualitzada, van acompanyades d'una introducció sobre l'autor, d'un comentari de l'editor i de suggeriments de treball. Conté una peça de Llull, una de les poesies del *Romanç d'Evast e Blaquerna*.

3) *Antologia de poetes catalans. Un mil·lenari de literatura. I. Època medieval*, Martí de Riquer (ed.), (Barcelona: Galàxia Gutenberg, Cercle de Lectors, 1997).

Conté edicions de:

- *A vós, dona verge santa Maria* (II.A.19d), pp. 118-119.
- *Sényer ver Déus, rei gloriós* (II.A.19g), pp. 120-122.
- *Cant de Ramon* (III.43.bis), pp. 123-127.

Inclou tres obres en vers lul·lianes, tradicionalment considerades literàries en el cànon de la millor poesia catalana: les poesies del *Blaquerna* i el *Cant de Ramon*.

4) *Antologia i guia didàctica dels trobadors a la poesia actual*, Jordi Balcells i Albert Roig (eds.), (Barcelona: Laertes, 1992).

Conté edicions de:

- *Cant de Ramon* (III.43.bis), pp. 44-46.
- *Llibre d'amic e amat* (II.A.19e) [fragments], p. 47.

Antologia pensada com a lectura escolar. La primera part, dedicada als trobadors i a Ramon Llull, es tanca amb el *Cant de Ramon* i alguns dels versicles més emblemàtics del *Llibre d'Amic e Amat*.

5) Arnau de Vilanova, *Arnaldi de Villanova. Opera Medica Omnia. V.2. Tractatus de humido radicali*, Michael R. McVaugh (ed.); intr. Chiara Crisciani i Giovanna Ferrari (Barcelona: Universitat de Barcelona, 2010), 636 pp.

Conté una edició del *Tractatus de humido radicali* (Vilanova.4), pp. 273-318.

Ressenyat a continuació.

6) Costa, Ricardo da i Tatyana Nunes Lemos, *Poemas de Ramon Llull: Desconsolo (1295), Canto de Ramon (1300), O Concílio (1311)*, pr. Alexander Fidora (São Paulo: Sétimo Selo. Llibre electrònic, 2009).

Conté edicions amb traduccions portugueses acarades de:

- *Desconhort* (III.22) [català i portuguès], pp. 10-54.
- *Cant de Ramon* (III.43.bis) [català i portuguès], pp. 55-59.
- *Del concili* (IV.48) [català i portuguès], pp. 60-87.

7) *Fábulas españolas. De Don Juan Manuel a nuestros días*, Jesús Maire Bobes (ed.), (Madrid: Akal, 2004), 352 pp.

En les pp. 73-76 es recullen traduccions castellanes de tres exemples del *Llibre de meravelles* (II.B.15).

8) Haas, Alois M., «Lulls Diskurs über die Liebe», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus*

Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 379-401.

Conté una traducció alemanya del cap. 269 del *Llibre de contemplació en Déu* (I.2), pp. 391-397.

Ressenyat a continuació.

9) Llull, Ramon, *Blaquerna*, trad. Jana Balacciu Matei; pr. Joan Santanach i Suñol, Biblioteca de Culturã Catalanã (Bucarest: Editura Meronia, 2011), 379 pp.

Conté una traducció romanesa del *Romanç d'Evast e Blaquerna* (II.A.19).

10) Llull, Ramon, *Disputa entre la fe i l'enteniment*, Josep Batalla i Alexander Fidora (eds.), Traducció de l'Obra Llatina de Ramon Llull 3 (Tournhout - Santa Coloma de Queralt: Brepols - Obrador Edendum - Publicacions URV, 2011).

Edició bilingüe llatí-català. El text llatí segueix l'edició establerta a ROL XXIII / CCCM 115 [1998], però amb alguns canvis. La introducció se centra en l'esclariment de la concepció no reduccionista que Llull té de la relació entre la fe i l'enteniment.

11) Llull, Ramon, *Llibre de meravelles. Volum I. Llibres I-VII*, Lola Badia, Xavier Bonillo, Eugènia Gisbert i Montserrat Lluch (eds.), «Nova Edició de les Obres de Ramon Llull» X (Palma: Patronat Ramon Llull, 2011), 275 pp.

Conté edició crítica dels primers set llibres del *Llibre de meravelles* (II.B.15).

Ressenyat a continuació.

12) Medina, Jaume, «Una traducció del *Liber de natura* de Ramon Llull», *Faventia* 31/1-2 (2009), pp. 151-166.

Conté una traducció llatina del *Llibre de natura* (III.51).

Ressenyat a continuació.

13) *The Later Middle Ages. A Sourcebook*, Carolyn P. Collette i Harold Garrett-Goodyear (eds.), Palgrave Sourcebooks (Basingstoke: Palgrave MacMillan, 2011), 320 pp.

Conté la traducció anglesa d'un fragment del *Llibre de l'orde de cavalleria* (II.A.5), pp. 102-107.

II. ESTUDIS LUL·LÍSTICS

14) Amengual i Batle, Josep, *El bisbe ermità de Miramar Jaume Badia, exponent del lul·lisme mallorquí del segle XIV*, Publicacions del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca 45 (Mallorca, 2011), 59 pp.

Ressenyat a continuació.

15) Badia, Lola, «Ramon Llull (1232-1316)», *La nissaga catalana del món clàssic* (Barcelona: Revista Auriga, 2011), pp. 23-27.

Breu notícia biogràfica i anàlisi succinta de la relació que manté l'obra de Llull amb l'herència de la cultura clàssica.

16) Barberà, Salvador, «Llull's Writings on Elections from the Perspective of Today's Research in Social Choice: an Economist's Viewpoint», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 85-93.

Ressenyat a continuació.

17) Bassols i Puig, Miquel, *Llull con Lacan: el amor, la palabra y la letra en la psicosis*, Escuela Lacaniana de Psicoanálisis (Madrid: Editorial Gredos, 2010), 240 pp.

Ressenyat a continuació.

18) Beuchot, Mauricio, «Some Features of the Semantics in the Lullian Tradition», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 107-116.

Ressenyat a continuació.

19) Bonet, Eduard, «Comments on the Logic and Rhetoric of Ramon Llull», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 95-105.

Ressenyat a continuació.

20) Bonner, Anthony, «What was Llull up to?», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 5-24.

Ressenyat a continuació.

21) Bordoy Fernández, Antonio, «Ramón Llull y la crítica al aristotelismo parisino de finales del siglo XIII: en torno a la cuestión de la pluralidad», *Revista de Hispanismo Filosófico* 14 (2009), pp. 25-41.

Ressenyat a continuació.

22) Bordoy, Antoni, «Els neologismes lul·lians: adaptació del lèxic a la metafísica o construcció d'una nova metafísica a partir de les modificacions lexicogràfiques?», *Actes del Primer Congrés Català de Filosofia* (Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2011), pp. 624-637 (únicament distribuït en CD ROM).

Ressenyat a continuació.

23) Bordoy, Antoni, *La filosofia de Ramon Llull*, pr. Jordi Gayà Estelrich, «Filosofía y ensayo» 3 (Mallorca: Objeto Perdido, 2011), 337 pp.

Ressenyat a continuació.

24) Burnett, Charles, «The Five Senses in Ramon Llull's *Liber contemplationis in Deum*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 181-208.

Ressenyat a continuació.

25) Butinyà, Júlia, «Al voltant del concepte de l'home en el *Libre de meravelles*. (Rere la projecció de Llull)», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes / LXII. Miscel·lània Albert Hauf*, pr. Kálmán Faluba, 1 (Palma - Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2011), pp. 9-35.

Ressenyat a continuació.

26) Butinyà, Júlia, «¿Una muestra de la unidad de pensamiento luliana en un humanista del siglo XIV? (avanzando en la interpretación de *Lo Somni* de Bernat Metge)», *Studia Philologica Valentina* 10 (2007), pp. 65-94.

Proposa una anàlisi de l'obra de Metge, especialment el llibre IV, des de l'òptica de la recepció de la filosofia lul·liana.

27) Ciceri, Marcella, «Le 'Meraviglie' di Raimondo. Brevi incursioni in alcuni manoscritti lulliani», *Rivista Italiana di Studi Catalani* 1 (2011), pp. 17-35.

Aproximació a la problemàtica editorial del *Fèlix* que desconeix l'edició Bonner de 1989, que és fonamental perquè aporta el quadre complet dels manuscrits medievals de l'obra. Posteriorment a Bonner s'han publicat diversos treballs sobre la configuració del *stemma codicum* de l'obra i el paper del manuscrit occità de la Vaticana. També s'han produït dues tesis doctorals, de les quals ha derivat l'edició crítica de la NEORL. Ciceri treballa amb una part no del tot significativa de la tradició manuscrita i el que aporta està del tot superat.

28) Cifuentes, Lluís, «Estratègies de transició: pobres i versos en la transmissió extraacadèmica del saber a l'Europa llatina tardomedieval», *Transllatar i transferir: la transmissió dels textos i el saber (1200-1500)*, Anna Alberni, Lola Badia i Lluís Cabré (eds.), (Santa Coloma de Queralt: Obrador Edendum - Universitat Rovira i Virgili, 2010), pp. 241-263.

L'autor subratlla la importància d'estudiar en paral·lel els textos medievals tècnics escrits en llatí al s. XIII i adreçats a «pobres», les obres en vulgar amb continguts tècnics escrites en vers i les novel·les en vulgar amb continguts científics. Això permetrà conèixer millor els orígens del procés de vernacularització del saber a l'àrea catalana, incorporar nous materials en l'estudi de la història de la llengua i il·luminar el context en què Ramon Llull escriu la seva obra.

29) Colomer, Josep M., «From *De arte electionis* to Social Choice Theory», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 61-83.

Ressenyat a continuació.

30) Crossley, John N., «Ramon Llull's Contributions to Computer Science», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 39-59.

Ressenyat a continuació.

31) Domingo Curto, Albert, «La inevitable presència dels clàssics: Llull i Leibniz en l'obra lògica de Manuel Sacristán», *Actes del Primer Congrés Català de Filosofia* (Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2011), pp. 714-726 (únicament distribuït en CD ROM).

Domingo Curto presenta un opuscle que Manuel Sacristán (1925-1985) escrigué a la Universitat de Münster el 1955 amb el títol «Über die *Ars magna* des Raimundus Lullus», i que recentment ha estat traduït al castellà. L'autor hi destaca el gran interès que Sacristán tingué en la dimensió inventiva de l'Art, encara que l'acabés desqualificant com a «màgia semàntica».

32) Domínguez Reboiras, Fernando, «Die Zehn Gebote (*Liber contemplationis*, Kapitel 255-264): keine Kodifizierung der Moral, sondern Verpflichtung zur Erkenntnis der Wirklichkeit», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 341-361.

Ressenyat a continuació.

33) Dougherty, M.V., *Moral Dilemmas in Medieval Thought: From Gratian to Aquinas* (Nova York - Cambridge: Cambridge University Press, 2011), pp. x + 226; Llull 85-111.

Ressenyat a continuació

34) Dreyer, Mechtild, «Raimundus Lullus, “Quid sit contemplatio?”», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 417-438.

Ressenyat a continuació.

35) Fasseur, Valérie, «Borgès, Lulle et la machine à penser», *Éveils: Études en l'honneur de Jean-Yves Pouilloux. Contributions réunies par Valérie Fasseur, Olivier Guerrier, Laurent Jenny et André Tournon* (París: Éditions Classiques Garnier, 2010), pp. 45-64.

Relectura de l'*Ars magna* i de la seva lògica apologetica a la llum de la combinatòria irònica i secretament desesperada de Borges.

36) Fernández Clot, Anna, *La Medicina de pecat de Ramon Llull: una aproximació* (Treball fi de màster. Universitat de Barcelona, 2011), 47 pp.

Aquest treball presenta una descripció de la posició de l'obra *Medicina de pecat* en els estudis lul·lians (edicions i descripcions), aporta noves dades sobre la transmissió i els aspectes formals del text i proposa noves perspectives per a l'estudi de l'obra.

37) Fernández, Rodolfo, «Ramón Llull y los rétores del mundo novohispano Valadés y Alcalá», *Transformaciones socioculturales en México en el contexto de la conquista y colonización. Nueva perspectiva de investigación (Reunión en Amatitán)*, Claudio Jiménez Vizcarra et al. (eds.), (Guadalajara - Jalisco: INAH, Universidad de Guadalajara, Universität zu Köln, Patrimonio y Paisajes del Agave y del Tequila, 2009), pp. 107-127.

Ressenyat a continuació.

38) Fidora, Alexander, «“Deffensió de raó es conservar o retre a cascú ço qui es seu”. Zu Ramon Lulls Auslegung der ulpianischen Gerechtigkeitsformel», *Lex und Ius*, Alexander Fidora, Matthias Lutz-Bachmann i Andreas Wagner (eds.), «Politische Philosophie und Rechtstheorie des Mittelalters und der Neuzeit II», 1 (Stuttgart-Bad Cannstatt: Frommann-Holzboog, 2010), pp. 195-204.

Ressenyat a continuació.

39) Fidora, Alexander, «Die drei Seelenkräfte: *memoria, intellectus* und *voluntas*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 209-225.

Ressenyat a continuació.

40) Fidora, Alexander, «From “Manifying” to “Pegasizing”. Ramon Llull theory of definition between arabic and modern logic», *Mirabilia - Revista Electrónica de História Antiga e Medieval* 7 (2007), pp. 72-86.

Ressenyat a continuació.

41) Fidora, Alexander, «Ramon Llull y la justificación medieval de un “error judicial”», *La Justicia y los juicios en el pensamiento del Siglo de Oro*, «Pensamiento medieval y renacentista» (Pamplona: Universidad de Navarra, 2011), pp. 121-130.

Ressenyat a continuació.

42) Fidora, Alexander, «The Art of Definition: A Note on Ramon Llull and Charles S. Peirce», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.), (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 127-138.

Ressenyat a continuació sota el núm. 40.

43) Friedlein, Roger, *El diàleg en Ramon Llull: l'expressió literària com a estratègia apologètica*, trad. Raül Garrigasait, «Blaquerna» 8 (Barcelona - Palma: Universitat de Barcelona - Universitat de les Illes Balears, 2011), 412 pp.

Traducció catalana de l'original alemany ressenyat a *SL* 44 (2004), 127, 141-4.

44) Galmés i Sanxo, Salvador, «Fèlix de les meravelles del món», (1901?).

Retall d'un diari no identificat, sembla que del 1901, on Salvador Galmés ressenya l'edició del *Llibre de Meravelles* de Jeroni Rosselló.

45) Gardette, Philippe, *Djalâl-od-Dîn Rûmî, Raymond Lulle, Rabbi Abraham Aboulaïfia ou l'amour du dialogue interconfessionnel*, «Les Cahiers du Bosphore» XXIII (Istanbul: Les Éditions Isis, 2002), 162 pp.

Mitjançant l'estudi dels escrits i les biografies dels tres personatges, l'autor analitza les seves experiències místiques per tal de revelar la representació que cada religió monoteista tenia dels creients de les altres religions abrahàmiques, en un context, la Mediterrània del segle XIII, en què s'havien obert vies de contacte entre orient i occident, i entre les tres tradicions.

46) Gayà Estelrich, Jordi, «La versión latina del *Liber contemplationis*. Notas introductorias», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 1-20.

Ressenyat a continuació.

47) Gayà, Jordi, «Ramon Llull, inspiració per al diàleg interreligiós», *Inauguració del curs acadèmic 2011-2012* (Barcelona: Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona, 2011), pp. 10-42.

Ressenyat a continuació.

48) Germann, Nadja, «Die "inneren Sinne" im *Liber contemplationis*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras,

Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 239-269.

Ressenyat a continuació.

49) *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), xii + 488 pp.

Ressenyats els articles individuals als núms. 8, 24, 34, 39, 46, 48, 51, 55, 57, 68, 73, 75, 77, 84, 89, 90, 91.

50) Hatem, Jad, *Sobreamor. Ausiàs March, Ibn Zaydûn, Ibn 'Arabî, Ramon Llull*, «Exemplaria Scholastica» 5 (Santa Coloma de Queralt: Obrador Edèndum - Publicacions URV, 2011), 111 pp.; Llull 61-97.

Assaig multidisciplinari centrat en el concepte de «sobreamor», a partir de l'anàlisi de l'obra de dos pensadors (Ramon Llull i Ibn 'Arabî) i dos poetes (Ausiàs March i Ibn Zaydûn) que pertanyen a tradicions culturals diferents.

51) Hoenen, Maarten J. F. M., «“Sensualment sentim e entellectualment entenem.” Glaubensbegründung im *Llibre de contemplació en Déu* (Kap. 238-254) des Raimundus Lullus», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 317-340.

Ressenyat a continuació.

52) Joost-Gaugier, Christiane L., *Measuring heaven: Pythagoras and his influence on art in Antiquity and the Middle Ages* (Ithaca: Cornell University Press, 2006), xii + 359 pp.; Llull 129.

S'esmenta Llull a la p. 129 en qualitat de «a noted Catalan physician» que no esmenta Pitàgoras però que sembla familiaritzat amb la seva influència. Es parla de l'ús que fa Llull dels nombres en medicina amb les dades de la nota 59, que remet a l'*Ars compendiosa medicinae* i als capítols 7-11 dels *Principes de médecine*, a través de l'edició d'Armand Llinarès (París, 1992).

53) Lullo, Raimondo, *La vita coetanea*, Stefano Maria Malaspina (ed.) (Milà: Jaca Book, 2011), x + 108 pp.

Traducció italiana de la *Vita coetanea*

54) Malaspina, Stefano Maria, «Infaticabile Lullo. Intervento al X Incontro del Centro Italiano di Lullismo di Roma», *L'Osservatore Romano* (2011, 16 juny), p. 4.

Stralcio dell'intervento del curatore della prima traduzione italiana della *Vita coetanea* di Raimondo Lullo al X Incontro del Centro Italiano di Lullismo. Partendo dal testo, si vuole delineare la reale figura del Dottore Illuminato, per evitare che quest'ultimo venga piegato all'interesse di chi lo ha studiato o ne ha fatto la propria «caricatura».

55) Mayer, Annemarie C., «Ein Gott und viele Eigenschaften – zur Konstruktion von Lulls Gottesbild im *Liber contemplationis*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 123-146.

Ressenyat a continuació.

56) Miquel, Dolors, *Cap home és visible: poesia catalana medieval*, intr. Stefano Maria Cingolani (Barcelona: Edicions 62, 2010), 496 pp.

Antologia de la poesia catalana medieval formada per 225 poemes d'autor anònim o conegut, entre els quals Ramon Llull, versionats en català actual per l'autora.

57) Musco, Alessandro, «Il cap. 366 del *Liber contemplationis*: la *Contemplatio in Deum* tra *hymnus* e *kyklos*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 455-471.

Ressenyat a continuació.

58) Muzzi, Sara, «Incontrarsi per aiutarsi con fede e ragione nella scoperta della verità. La via di Raimondo Lullo», *Vita minorum* 82/1-2 (2011), pp. 75-81.

Ressenyat a continuació.

59) Muzzi, Sara, «IX Incontro del Centro Italiano di Lullismo (E. W. Platzeck). Roma, 21 maggio 2010», *Frate Francesco* 76 (2010), pp. 599-601.

Ressenyat de la reunió anual del Centro Italiano di Lullismo

60) Muzzi, Sara, «Quel Maiorchino che si confrontò con tutti. Il cuore del metodo missionario di Raimondo Lullo», *L'Osservatore Romano* 251 (2011, 30 oct.), p. 4.

Breve esposizione della vita di Llull, tratta dal libro della stessa autrice: *Per conoscere Raimondo Lullo. La vita, il pensiero e le opere*, «Studi e ricerche» (Assisi: Edizioni Porziuncola, 2006).

61) Muzzi, Sara, «Raimondo Lullo: il tema della concezione di Maria», *Theotokos. Ricerche interdisciplinari di Mariologia* 19/1 (2011), pp. 289-297.

Ressenyat a continuació.

62) Perarnau i Espelt, Josep, «Beguins de Vilafranca del Penedès davant el tribunal d'inquisició (1345-1346). De captaires a bankers?», *ATCA* 28 (2009), pp. 7-210.

Ressenyat a continuació.

63) Petit, Leonci, «Les arrels de la filosofia lul·liana del llenguatge», *Ars Brevis* 16 (2010), pp. 185-201.

Ressenyat a continuació.

64) Pistolesi, Elena, «Percorsi della traduzione nel Medioevo (secc. XII-XIV)», *Testo e Traduzione: lingue a confronto*, Fabiana Fusco i Monica Ballerini (eds.) (Frankfurt: Peter Lang, 2010), pp. 219-244.

Ressenyat a continuació.

65) Planas Ferrer, Rosa, «David contra Goliat. Les lluites antilul·listes a meitat del segle XVIII», *Franciscanisme i cultura actual. XX Jornades d'Estudis Franciscans* (Barcelona: Facultat de Teologia de Catalunya, 2011), pp. 133-177.

Ressenyat a continuació.

66) Planas Rosselló, Antonio i Rafael Ramis Barceló, «La enseñanza del derecho y la formación de los juristas durante la época del Estudio General Luliano

(siglos XVI y XVII)», *Cuadernos del Instituto Antonio de Nebrija de Estudios sobre la Universidad* 14, 2 (Madrid: Universidad Carlos III, 2011), pp. 75-91.

Ressenyat a continuació.

67) Planas Rosselló, Antonio i Rafael Ramis Barceló, *La facultad de leyes y cánones de la Universidad Luliana y Literaria de Mallorca* (Madrid: Universidad Carlos III de Madrid. Instituto Antonio de Nebrija de Estudios sobre la Universidad, 2011), 186 pp.

Ressenyat a continuació.

68) Pomaro, Gabriella, «La tradizione latina del *Liber contemplationis*: el manoscritto Paris, Bibliothèque Nationale de France, lat. 3348A», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 21-77.

Ressenyat a continuació.

69) Ramis Barceló, Rafael, «En torno a la supresión del connotativo “Luliana” de la denominación histórica de la Universidad de Mallorca», *Memòries de l'Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics* 21 (2011), pp. 103-119.

Ressenyat a continuació sota el núm. 66.

70) Rava, Eleonora, «Raimondo Lullo. Il «Libro del Gentile e dei tre Savi»», *Frate Francesco* 77 (2011), pp. 75-100.

Partendo dall'accoglienza benevola dei progetti che Lullo aveva presentato al Comune di Pisa, il programma lulliano di *conversatio* con gli infedeli emerge dal confronto tra il *Libro del Gentile e dei tre Savi*, l'*Al-Kazari* di Juda Hallevi ed il *Dialogo tra un filosofo, un giudeo ed un cristiano* di Pietro Abelardo e viene supportato da una sinossi dei temi comuni trattati dai tre savi del *Libro del Gentile e dei tre Savi*.

71) Requesens i Piquer, Joan, «Vers l'edició crítica d'un poema de Verdguer: *La rosa de Jericó*», *Randa. Homenatge a Anthony Bonner I* 67 (2011), pp. 53-69; Llull 65-69.

Ressenyat a continuació.

72) Reynés Matas, Jaume, «Pregar amb el beat Ramon Llull en temps de desconhort», *Comunicació* 125-126 (2011), pp. 119-130.

Ressenyat a continuació.

73) Ricklin, Thomas, «“Ubique relinquamus signa laetitiae, quoniam haec est pars nostra et haec est sors” (Sap. 2,9). Mutmassungen zur ersten *distinció* des *Llibre de contemplació* des Ramon Llull», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 101-121.

Analitza el tema dels tres capítols de la primera distinció del *Llibre de contemplació*, que tracten de «l'alegre» que hom ha de tenir en Déu, en ell mateix i en el seu proïsme.

74) Roling, Bernd, *Locutio angelica. Die Diskussion der Engelsprache als Antizipation einer Sprechakttheorie in Mittelalter und Früher Neuzeit* (Leiden - Boston: Brill, 2008), XII + 754 pp.; Llull 90-94.

El llibre inclou un breu capítol sobre el llenguatge angèlic en Ramon Llull, on s'explica la doctrina lul·liana a partir de les dignitats. L'autor constata que en Llull, a diferència d'altres autors medievals, no s'hi poden trobar elements de la teoria de l'acte de parla.

75) Romano, Marta M. M., «La *Figura praedestinationis* nel *Liber contemplationis in Deum* di Raimondo Lullo», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 363-378.

Ressenyat a continuació.

76) Roviró i Alemany, Ignasi, «El ángel, el ser que un día fue libre. Comentarios a la teoría de la libertad angélica en el *Llibre de contemplació en Déu* de Ramón Llull», *Imágenes de la libertad en la filosofía medieval*, Carlos R. Ruta (ed.) (Buenos Aires: Jorge Baudino Ediciones, 2008), pp. 235-249.

Ressenyat a continuació.

77) Rubio, Josep E., «“Significatio” im *Liber contemplationis*, oder: wie kann man durch die Betrachtung die Wahrheit finden?», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 227-237.

Ressenyat a continuació.

78) Ruiz Simon, Josep Maria, «Ramon Llull», *Encyclopedia of Medieval Philosophy* (Berlín-Heidelberg-Nova York: Springer-Verlag, 2011), pp. 1104-1108.

Ressenyat a continuació.

79) Sales, Ton, «Llull as Computer Scientist, or Why Llull Was One of Us», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.) (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 25-37.

Reimpressió d'un article ressenyat a *SL* 39 (1999), 114.

80) Schnürle, Joachim, «Die Überlieferungstradition von Aphorismen “vom Freund und dem Geliebten” des Ramon Llull in deutscher Sprache im 18. und 19. Jahrhundert», *Zeitschrift für Katalanistik / Revista d'Estudis Catalans* 23 (2010), pp. 179-200.

En aquest treball es presenten antigues traduccions a l'alemany dels aforismes del *Llibre d'amic e amat*, que existeixen des de mitjan segle XVIII i que les investigacions recents han passat quasi completament per alt. Es tracta de les traduccions parcials de Tersteegen, Gerhard (1697-1769) i Kosegarten, Ludwig Gotthard Theobul (1758-1818), així com la primera traducció completa a càrrec d'un capellà, Casseder, Nikolaus (1767-1823), a principi del segle XIX a Baviera. S'estudia la relació d'aquestes versions amb el text llatí editat el 1711 per Poiret, Pierre o Peter (1646-1719).

81) Sevilla Marcos, José M^a, «El Lulismo de Isabel la Católica», *Memòries de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics* 14 (2004), pp. 47-58.

Dissertació entorn de la influència del lul·lisme en temps d'Isabel la Catòlica i el descobriment d'Amèrica.

82) Sevilla Marcos, José M^a, «El Lulismo en España a la muerte de Cristóbal Colón», *Memòries de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics* 18 (2008), pp. 17-27.

L'autor es planteja quin paper va tenir el lul·lisme en la Castella de principi del segle XVI i quins figures hi van destacar.

83) Stones, Alison, «Le débat dans la miniature: le cas du *Breviculum* de Thomas le Myésier», *Qu'est-ce que nommer? L'image légendée entre monde monastique et pensée scolastique, Actes du colloque du RILMA, Institut Universitaire de France (Paris, INHA, 17-18 octobre 2008)*, Christian Heck (ed.), (Turnhout: Brepols, 2010), pp. 189-199.

Ressenyat a continuació.

84) Tenge-Wolf, Viola, «*De divisione huius libri: Zahlensymbolik und Zahlenkomposition im Liber contemplationis*», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 79-100.

Ressenyat a continuació.

85) Tolan, John V., *Sarracenos. El Islam en la imaginación medieval europea*, trad. José R. Gutiérrez i Salustiano Moreta (València: Universitat de València, 2007), 333 pp.

Té un apartat entitulat «De la verde arboleda a la prisión oscura: los dominios de la misión según Ramón Llull». Ressenyat a *SL* 43 (2003), 141, 208-210.

86) *Tous les savoirs du monde: encyclopédies et bibliothèques, de Sumer au XXIe siècle*, Roland Schaer (ed.) (París: Bibliothèque nationale de France, Flammarion, 1996), 495 pp.

Parla de la influència de l'*Ars magna* lul·liana en la història de l'enciclopedisme i en pensadors individuals com Leibniz, Kircher i Commenius (informació tretada en gran part de Rossi). Llibre herós amb moltes reproduccions. Per a Llull s'hi troba la doble pàgina dels arbres del *Llibre del gentil* de l'*Electorium*, un arbre d'una edició impresa de l'*Arbre de ciència* i l'Alfabet (o *Tabula* com el va anomenar Zetzner) de l'Art ternària reproduït per Alsted.

87) *Translations médiévales: cinq siècles de traductions en français au Moyen Âge (XIe-XVe siècles). Étude et répertoire*, Claudio Galderisi (ed.), 2 vols. (Turnhout: Brepols, 2011), 616 + 1575 pp.; Lull vol. 2, 1181-7.

Catàleg general de les traduccions medievals al francès i a l'occità, fetes a partir de qualsevol altra llengua. En el grup d'obres traduïdes del català, hi ha notícies de les traduccions franceses de la *Doctrina pueril*, el *Llibre de meravelles*, el *Llibre d'amic e amat*, el *Llibre de l'orde de la cavalleria*, el *Llibre del gentil* i el *Romanç d'Evast e Blaquerna*. Les notícies les signen Lola Badia i Albert Soler.

88) Trias Mercant, Sebastià, «Aproximación a una trilogía semiótica lulliana», *Memòries de la Reial Acadèmia Mallorquina d'Estudis Genealògics, Heràldics i Històrics* 17 (2007), pp. 53-62.

L'autor analitza la *Rhetorica nova*, la *Logica nova* i el *Liber de significatio-ne* amb l'objectiu de sistematitzar una teoria semiòtica lul·liana.

89) Uscatescu Barrón, Jorge, «Die Bäume des Seins im *Liber contemplationis in Deum*: Lullus' frühe Ontologie», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 271-316.

Ressenyat a continuació.

90) Vega, Amador, «Das Sehen und die Vision. Einblicke in die *vita ordinaria* (*Liber contemplationis*, Kapitel 103-124)», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kongresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007*, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 169-180.

Ressenyat a continuació.

91) Walter, Peter, «Gott: Trinität und Menschwerdung (*Liber contemplationis*, Kapitel 4-102)», *Gottes Schau und Weltbetrachtung. Interpretationen zum »Liber contemplationis« des Raimundus Lullus. Akten des Internationalen Kon-*

gresses aus Anlass des 50-jährigen Bestehens des Raimundus-Lullus-Instituts der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, 25.-28. November 2007, Fernando Domínguez Reboiras, Viola Tenge-Wolf i Peter Walter (eds.), «Instrumenta Patristica et Mediaevalia Subsidia Lulliana 4» 59 (Turnhout: Brepols, 2011), pp. 147-167.

Ressenyat a continuació.

92) Watts, Pauline Moffit, «Talking to spiritual others: Ramon Llull, Nicholas of Cusa, Diego Valadés», *Travellers, Intellectuals, and the World Beyond Medieval Europe*, James Muldoon (ed.) (Farnham: Ashgate Variorum, 2010), pp. 129-144.

Reimpressió d'un article essenyat a *SL* 35 (1995), 130, 172.

93) Wyllie, Guilherme, «Adaptive Reasoning in Ramon Llull's *Liber de syllogismis contradictoriis*», *Ramon Llull: From the Ars Magna to Artificial Intelligence*, Alexander Fidora i Carles Sierra (eds.) (Barcelona: IIIA-CSIC, 2011), pp. 117-126.

Ressenyat a continuació.

III. TESIS I TESINES

94) Ripoll Perelló, Maria Isabel, *Edició crítica i estudi introductori del Llibre d'intenció de Ramon Llull* (Tesi doctoral. Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, Universitat de les Illes Balears, 2012), pp. 763, 2 volums.

El *Llibre d'intenció* és una obra clara, pedagògica i instructiva, bessona de la *Doctrina pueril*, que planteja l'accés a la doctrina cristiana a través d'una genial simplificació de l'Art: la doctrina de les dues intencions. La tesi explora extensament aquesta doctrina d'acord amb les aportacions de Ruiz Simon i de Bonner. L'edició crítica del text català del *Llibre d'intenció* (pp. 250-366) compta amb l'estudi sistemàtic dels 15 manuscrits catalans i dels dos més antics dels 16 llatins conservats. El manuscrit de base, M, és tardà. L'estudi ecdòtic en justifica la tria perquè és el més coherent i antic de la branca á (també per les solucions gràfiques) i perquè la branca â, que està vinculada a la Mallorca del segle xv, presenta divergències i errades. La tesi inclou un estudi lingüístic i diversos apèndixs documentals.